

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Ústav translatologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Alena Bulantová

Komentovaný překlad: Schlachter, Margaret. *Obstacle Race Training*, vybrané kapitoly
Translation with Commentary: Schlachter, Margaret. *Obstacle Race Training*, selected
chapters

Praha 2017

Vedoucí práce: PhDr. Eva Kalivodová, PhD.

Zadání práce

Zadaný text přeložte do češtiny a svůj překlad doplňte překladatelským komentářem v rozsahu min. 20 normostran. V komentáři nejprve celkově charakterizujte výchozí text: uveďte, s jakým cílem a jakou funkcí byl text napsán a jaké stylistické postupy autor/ka volí k dosažení svého záměru. Vysvětlete, zda a proč jsou funkce a cíl stejné či pozměněné v textu vašeho překladu. Dále popište, na jaké problémy jste v překladu narazil/a, a zdůvodněte použité překladatelské postupy a nezbytné posuny, které jste v překladu provedl/a na úrovni lexika, syntaxe a především v rovině stylistické v závislosti na funkci textu v nové, české komunikační situaci - tato situace, byť hypotetická, bude v komentáři představena. Postupujte přitom od celkové koncepce svého překladu k dílčím řešením. Citovaná vlastní řešení, která budete uvádět jako důkazy vámi zvolených postupů, opatřete odkazy ke stránkám překladu i originálu. Komentář opatřete na závěr bibliografickým soupisem použitých primárních i sekundárních zdrojů, včetně internetových.

Kromě dodržení formálních náležitostí stanovených Pravidly pro organizaci studia FF UK (Čl. 19) připojte ke každému vázanému exempláři práce vždy dvě kopie výchozího textu: jednu napevno svázanou s ostatními listy a druhou volně vloženou.

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce PhDr. Evě Kalivodové, PhD. za její odborné vedení, cenné rady a připomínky. Děkuji také své rodině za podporu, bez níž by tato práce nevznikla.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 19.5.2017

Abstrakt:

Cílem této práce je přeložit vybrané kapitoly z knihy Margaret Schlachterové *Obstacle Race Training: How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life* a zároveň k tomuto překladu zpracovat odborný komentář. Komentář obsahuje překladatelskou analýzu výchozího textu, překladatelskou strategii, hlavní překladatelské problémy a posuny v překladu. Výchozí text je k práci připojen jako příloha.

Klíčová slova:

běhání, kondice, psychický stav, závody s překážkami, osobní zkušenost

Abstract:

The aim of this thesis is to translate selected chapters from Margaret Schlachter's book *Obstacle Race Training: How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life* and then write a commentary of the translation, The commentary includes translation analysis of the text, translation methods, the main issues encountered during the translation and the translation shifts. The source text is attached.

Key words:

running, fitness, mental state, obstacle races, personal experience

---

Obsah

1 Úvod	7
2 Text překladu	8
3 Překladatelská analýza	22
3.1 Hypotetický zadavatel překladu	22
3.2 Vnětextové faktory	23
3.2.1 Autor a vysílatel	23
3.2.2 Médium, místo a čas	24
3.2.3 Adresát a záměr vysílatele	24
3.2.4 Funkce textu	25
3.3 Vnitrotextové faktory	26
3.3.1 Obsah, téma	26
3.3.2 Presupozice	26
3.3.3 Kompozice	26
3.3.4 Neverbální a suprasegmentální prvky	27
3.3.5 Lexikum	28
3.3.6 Syntax	29
4 Překladatelská strategie	32
5 Typologie překladatelských problémů	33
5.1 Reálie	33
5.1.1 Názvy závodů	33
5.1.2 Dirt in Your Skirt	33
5.1.3 Ambassadors	34
5.1.4 Zkratky	35
5.2 Převod jednotek	35
5.2.1 Jednotky délky	35
5.2.2 Jednotky hmotnosti	36
5.2.3 Jednotky teploty	37
5.3 Hovorovost	37
5.4 Expresivita	38
5.5 Interpunkce	39
5.6 Polovětné vazby	41
6 Typologie posunů	42
6.1 Generalizace	42
6.2 Explicitace	43
6.3 Substituce	43
6.4 Nivelizace	44
7 Závěr	45
Použitá literatura	46
Seznam příloh	48

1 Úvod

Cílem této bakalářské práce je přeložit vybrané kapitoly z knihy Margaret Schlachterové *Obstacle Race Training: How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life*. Konkrétně se jedná o úvod, ve kterém sama autorka popisuje svůj příběh a poté třináctou kapitolu, která představuje příběhy dalších závodníků známých na okruhu překážkových závodů. Podle mého názoru se jedná o kapitoly, které mohou být přínosné pro všechny čtenáře, kteří se o tento sport zajímají, ať už s ním teprve začínají nebo se v něm už více orientují. Příběhy jednotlivých závodníků jsou velmi zajímavé, čtivé a motivující, neboť ukazují, kam se může člověk díky své pili a odhodlání posunout. Z hlediska jazykového je také zajímavé sledovat odlišný styl psaní jednotlivých závodníků – v některých případech totiž svůj příběh líčí sami a autorka knihy jej pouze uvede ze svého pohledu.

Tento text k překladu jsem si vybrala především z důvodu, že sama se o sport a tento typ závodů zajímám a v době, kdy jsem sháněla nějaké tipy na první závod, neexistovala na českém trhu žádná ucelená publikace na toto téma. Na internetu se o něm píše sice stále více, ale většina článků nabízí buď tipy na trénink, správné stravování, nebo příběhy závodníků. Tato kniha nabízí kompletní přehled, což je dle mého názoru její největší přednost. Čtenář se seznámí se všemi základy a později může své znalosti doplňovat. Díky osobnímu přístupu autorky je kniha také velmi čtivá, neboť ji autorka doplňuje o vlastní zážitky a postřehy a neostýchá se podělit ani o vlastní začátečnické chyby, aby se jich ostatní mohli vyvarovat.

Tato práce obsahuje nejprve text překladu a poté následuje komentář, rozdělený do několika částí. První částí je analýza výchozího textu podle modelu Christiane Nordové, poté popis překladatelské strategie, následně identifikuji hlavní překladatelské problémy výchozího textu a na závěr překladatelské posuny, ke kterým v procesu překladu došlo.

2 Text překladu

Úvod

Seděla jsem na předním sedadle policejního auta a cítila, jak se mi hroutí celý svět. Byl to teprve týden, co jsem se dozvěděla, že během měsíce přijdu nejen o zaměstnání, ale i o domov – poslední tři roky jsem pracovala jako vychovatelka na koleji. Pár let trvalo, než ekonomická krize z roku 2008 zasáhla i soukromé školství, ale teď jsem se stala obětí rozpočtových škrťů i já. Škola na Stratton Mountain nebyla jen mým domovem a zaměstnáním, byla i mou alma mater a školou, která zavedla cenu na mou počest. Od chvíle, kdy jsem se tam stala přebytečnou, jsem svou lítost zapíjela jednou lahví za druhou a každé ráno setřásala za trest kocovinu při procházkách v horách. Před problémy jsem utíkala na jediné místo, kam jsem mohla – do lesů. Byla jsem z formy, neboť v letech po univerzitě jsem tvrdě pracovala a ještě víc si užívala. Až moc často jsem si dopřávala kuřecí křidýlka a levné pivo, takže jsem od dokončení školy přibrala asi deset kilo. V tu deštivou noc jako by to na mě naplno dopadlo.

Bylo to v roce 2009 začátkem léta. Lilo, já jsem seděla v policejním autě a čekala na dechovou zkoušku, která by k mým současným problémům nejspíš přidala i řízení pod vlivem. Když jsem si foukla, ukázal se výsledek jen těsně nad povolenou hranici. Hodný policista se však nade mnou slitoval a nabídl mi možnost podstoupit „terénní test střízlivosti“, protože prý „těmhle věcem stejně nevěří“. Vylezla jsem z auta a srdce mi divoce bušilo. Pozorně jsem poslouchala policistovy instrukce a snažila se udělat všechno, co mi řekl, zatímco mí dva opilí spolucestující bez dechu přihlíželi z auta. Při plnění testu mi déšť bušil do zad. Pak jsem se vrátila k policistovi pro výsledek. Prošla jsem. Odvrátila jsem největší pohromu svého dosavadního života. V tom okamžiku jsem věděla, že musím něco změnit.

Na podzim 2009 jsem začala pracovat v nové škole. Tu zkušenost jsem si vzala k srdci, ale nikomu se s ní nesvěřovala. Ale když se teď za tou nocí ohlédnu, vím, že ten vlásek, o který jsem unikla katastrofě, mě přivedl na cestu, která vedla k napsání této knihy. Po období, o kterém teď hovořím jako o „černé díře“ svého života, jsem byla otřesená a věděla, že ve stejném životním stylu nemůžu dál pokračovat. Byla to časovaná bomba, která by jednou vybuchla. Vrhla jsem se po hlavě do nové práce,

přestala tolik pařit a začala hledat jiné věci, které by mě naplňovaly. Bylo načase přejít z extrému do extrému, jen jsem tehdy ještě nevěděla, do jakého.

Jednoho zimního dne počátkem roku 2010 jsem brouzdala po Facebooku, když mi do novinek skočilo něco, co se líbilo kamarádovi. Nová událost nazvaná Spartan Race (Spartánský závod). Pocítila jsem nutkání zjistit, o co se jedná. Vygooglila jsem si to a dozvěděla se, že je to nový typ „překážkového závodu“, který se bude konat v květnu na předměstí Burlingtonu ve Vermontu. V té době jsem bydlela méně než dvě hodiny jízdy od místa závodu a řekla si, že to vyzkouším. Napadlo mě, že by to mohlo být přesně to, co hledám. Na vysoké jsem dělala dva sporty, ale už léta jsem nezávodila. Po vysoké jsem sice trénovala jiné studenty-atlety, ale můj vnitřní zápal pro soutěžení vyhasl.

Spartan Race byl inzerován jako tříkilometrový terénní závod doplněný o překážky. Podle reklamy jste se měli zamokřit, zabahnit a měl v tom být i oheň. Bylo to tak nové a jiné, že jsem se rozhodla to vyzkoušet. Když jsem v den závodu přišla na start, netušila jsem, že to změní směr mého života. Během těch tří kilometrů jsem udělala všechny začátečnické chyby. I když jsem měla pocit, že jsem neudělala nic správně, na konci jsem věděla jedno - bylo to boží! Znovuobjevila jsem něco už dávno ztraceného. Můj zápal byl zpátky a bylo načase, abych se znovu stala sama sebou a objevila, co dalšího mi život nabízí. Ten rok jsem se zúčastnila pár dalších překážkových závodů, doběhla v první čtvrtině závodníků, ale nelámala jsem žádné rekordy ani se neumistovala nikde poblíž stupňů vítězů. Byla jsem pomalá a moc se mi nedařilo, ale s každým dalším závodem jsem se učila a zamilovávala si to víc a víc. Prostě jsem se válela venku v blátě a zažívala něco úplně nového.

V zimě 2011 jsem se váhavě přihlásila na závod pojmenovaný Tough Mudder (Drsný Bahňák), šestnáctikilometrový překážkový závod. Do té doby jsem odběhla jen hrstku závodů a všechny byly pětikilometrové. Nikdy jsem nebyla velkou běžkyní a na uběhnutí šestnácti kilometrů jsem ani nepomyslela. Až měsíc před závodem jsem zahájila nárazový tréninkový program. Téměř sedm let jsem trénovala alpské lyžaře a pět let ženský lakros, takže jsem věděla, jak trénovat a co to obnáší. Vyběhla jsem a překonávala kilometr za kilometrem. Můj nejdelší tréninkový běh den před závodem měřil asi třináct kilometrů. Když jsem se postavila na startovní čáru, byla jsem nervózní

a pochybovala, jestli budu vůbec schopná závod dokončit. Jak jsem se vydala na trať, vypnula jsem mozek a jen se pohybovala kupředu. Vzpomínky na závod mám rozmazané, pamatuji si jen, jak probíhám cílem a zjišťuji, že jsem skončila třetí mezi ženami v mém rozběhu a mezi nejlepšími pětadvaceti z toho dne. Řekli mi, že jsem se kvalifikovala na závod World's Toughest Mudder (Nejdrsnější bahňák na světě). V ten den jsem vytvořila *Dirt in Your Skirt* (Hlína pod sukni). Do té doby to byl jen můj osobní blog, způsob, jak se donutit k tréninku a sledovat svou cestu k závodu. Nahrávala jsem tam svá cvičení a pocity. Časem to přilákalo další lidi, kteří se chtěli dozvědět víc. Blog rostl.

Šestáho srpna 2011 jsem udělala další velký krok k tomu, kde jsem dnes – zúčastnila jsem se prvního závodu Spartan Race Beast (Bestie), jediného půlmaratonového překážkového závodu, který v té době existoval. Konal se přímo za rohem, v Killingtonu ve Vermontu, kde jsem často trénovala. Šla jsem do toho a vůbec netušila, jaké to bude. Závod začal, já vyběhla a do cíle doběhla s časem pod tři hodiny a umístila celkově třetí mezi ženami. Byly to mé první oficiální stupně vítězů ve světě překážkových závodů a navíc na okruhu, který stále patří k těm nejnáročnějším. Ani ne o týden později následovalo další pódiové umístění v závodě Warrior Dash (Úprk válečníků) ve Widhamu ve státě New York. Tehdy jsem si uvědomila, že překážkové závody jsou pro mě to pravé. Později téhož roku jsem skončila šestá na historicky prvním mistrovství světa ve Spartan Race, které se konalo v prosinci v Texasu. The World's Toughest Mudder už tak úspěšný nebyl. Po jednadvaceti hodinách závodu jsem byla poslední ženou, která to vzdala, celkově ho jen dvě dokončily. Jisté je, že rokem 2011 jsem se z pouhé běžkyně v davu stala závodnicí.

Když jsem se začátkem sezóny 2012 umístila na druhém místě ve Spartan Race Sprint v Tuxedu ve státě New York, několik společností se se mnou spojilo, aby mi pomohlo financovat mé snažení. Zvyšoval se počet závodů, které jsem dokončila, a *Dirt in Your Skirt* se rychle vyvíjelo z blogu čistě pro zábavu v malé podnikání a webové stránky se všim všudy. Na konci jarní sezóny jsem získala prvního sponzora. Dodalo mi to poslední kousek odvahy, který jsem potřebovala, abych se v červenci 2012 vrhla do neznámého – dala jsem v práci výpověď, abych se s podporou sponzorů mohla věnovat závodění naplno a u toho rozvíjela nové podnikání. Tím jsem se stala první

profesionální běžkyní překážkových závodů, což otevíralo dveře i dalším. Během sezony 2012 a počátkem sezony 2013 jsem dosáhla dalších umístění na stupních vítězů a v nejlepší desítce. Kromě závodění jsem také rozvíjela *Dirt in Your Skirt*. Vytvářela jsem stránky, určené k povzbuzení žen, aby zkoušely nové sporty, zkoumaly nové možnosti, překonaly dávné strachy, posouvaly hranice a inspirovaly k tomu i své okolí. Na stránkách představujeme ženy, které mění životy nejen sobě, ale i ostatním.

Až do dnešního dne jsem dokončila téměř padesát překážkových závodů nejen ve Spojených státech, ale i ve světě. Závodů, které měly různé vzdálenosti i organizátory. Desetitisíce uživatelů navštěvují měsíčně *Dirt in Your Skirt* a tým ambasadorů šíří naše ideály – objevuj, dobývej a inspiruj. Jsem hrdá na to, že jsem mohla být součástí tohoto sportu od jeho skromných počátků a stalo se z něj mé poslání. Když jsem tehdy v létě 2009 seděla v policejním autě, neměla jsem ani tušení, že mé setkání s katastrofou bude bodem zlomu, díky kterému si uvědomím svou životní vášeň.

Tuto knihu jsem napsala, abych vám představila překážkové běhy, běhy v blátě a vše, co s nimi souvisí. Měla by vám pomoci vybrat ten správný první závod, vytvořit tréninkový plán, který vám pomůže se rozhýbat a jídelníček, který vás nabudí. Provedu vás některými základními překážkami, na které v závodech narazíte a také tím, jak den závodu přežít a vypadat jako profík. Také jsem zahrnula poznatky přátel, kteří překážkovými závody žijí stejně jako já. Podělí se o svoje zkušenosti a vysvětlí vám, co se děje po závodě. V celé knize vás zároveň zásobíme zasvěcenými tipy a radami.

Ale ať už za svůj život absolvujete jeden nebo jedno sto závodů, naučíte se tím něco o sobě a pokud jste jako já, možná v nich objevíte novou vášeň. Nechci tu tvrdit, že vám tato kniha změní život, ale možná by pro vás mohla být bodem zlomu.

Kapitola 13 – Příběhy z trati

Každý vítěz překážkových závodů někde začínal. Nikdo se jen tak neprobudí a nezačne lámat světové rekordy. Každý běžec nebo běžkyně má svůj vlastní příběh, cestu a důvody, proč si vybrali právě překážkové závody. Několik závodníků tu vypráví ten svůj. Někteří z nich se často umisťují na stupních vítězů, jiní díky závodům změnili svůj život nebo začali znovu naplno žít. Příběhy jsou různorodé, nabízí tipy pro den

závodu a strategie, které lidem na všech úrovních pomohly k naplnění cílů.

Shelley Koenigová

Shelley je učitelkou chemie a matkou dvou dětí. Vždycky upřednostňovala pobyt venku, ale překážkové běhy jí v životě otevřely nové dveře. Nejenže závody Tough Mudder, Spartan Race i World's Toughest Mudder zvládla a uspěla v nich, je dokonce i ženskou vítězkou letního Death Race 2012 (Závod smrti). Je to drsňačka, která vždycky závodí s úsměvem na tváři. Tyhle tipy dává začátečníkům:

Rozhodně bych o sobě neřekla, že jsem expert na překážkové běhy. Vlastně nemůžu tvrdit, že bych byla expert vůbec na něco. Některé dny jsem opravdu úspěšná, jiné jsou zase totální propadák, ale většinou je to něco mezi. V posledních letech jsem měla to štěstí, že jsem se stala součástí komunity kolem překážkových běhů, komunity výjimečných lidí, kteří mě bez odsuzování přijali a díky kterým jsem překonala své slabiny a objevila své silné stránky. Sdílením zážitků jsem mezi ně zapadla. Starali se o mě, když jsem hledala samu sebe. Jednou mě naprosto cizí člověk (doslova) zvedl ze země a pomohl mi pokračovat, i když jsem si už myslela, že mou jedinou možností je závod vzdát. Jindy, když jsem nebyla dobře připravená, se se mnou nový známý podělil o své jídlo a vodu. Od lidí v této úžasné komunitě jsem se hodně naučila. Naučila jsem se, že ke každému závodu, ke každému tréninku i ke každé chvíli v životě bychom měli přistupovat stejně.

Z věcí, které mě tato komunita naučila, se teď pokusím předat pět nejdůležitějších dalším, kteří o vyzkoušení překážkového závodu přemýšlí.

1. Odstraňte slovo „nemůžu“ ze svého slovníku. Sami si definujete neúspěch. Pokud vás strach z neúspěchu svazuje, odpíráte si možnost růst. Každý někdy u naplňování cílů neuspěje, to je součástí cesty k úspěchu.
2. Buďte otevření přátelské atmosféře závodů. Lidi vám poskytnou své ruce, záda, ramena a cokoliv jiného, co vám pomůže překonat překážky. Až budete zkušenější, můžete tuto laskavost oplatit dalším.
3. Zamilujte si „angličáky“¹. Stoprocentně se s nimi někdy setkáte, tak si to můžete

---

¹ Cvik, obsahující kombinaci dřep – klik – výskok.

aspoň užít.

4. Nevyhýbejte se tomu, co vás děsí. Jděte do toho. Jděte přes to. Proti vaší vnitřní síle to není nic.
5. Neberte se příliš vážně. Kdysi jsem úzkostlivě trénovala. Počítala jsem kilometry, nazvedané váhy a tepovou frekvenci. Pořád jsem se strachovala. Během svého prvního závodu Tough Mudder jsem se ohlédla na svou tréninkovou parťáčku a všimla si, že má mezi zuby hlínu a její dlouhé blondřaté vlasy byly najednou modré a připomínaly zamotané chalupy. Řekla jsem jí, že vypadá směšně. Šťouchla do mě a řekla: „A jak myslíš, že vypadáš ty?“ Po zbytek cesty jsme se smály. Užívejte si každou chvíli závodu. Ani se nenadějete a budete si hledat další.

Ve zkratce, radost je na té cestě. Vychutnávejte si malá vítězství. Každé malé vítězství pomalu narušuje ten pocit nedosažitelnosti a poskytuje oporu pro další krok. Važte si neúspěchů. Jedině neúspěchy nám pomáhají odhalit své slabiny. Uvědomte si, že život je jako závod, závod, ve kterém není vítězství definováno cizími úspěchy. Definuje ho to, jak naložíte s cestou, kterou máte před sebou. Proklínáte každý krok, soustředíte se na nepohodlí a čistě jen na to, abyste došli na konec? Každý závod má svůj konec, ať už víme, kde leží, nebo ne. Vychutnávejte si každý krok, važte si té cesty a pamatujte, že sílu překonat překážky už máte v sobě.

Chris Rutz

Někteří lidé každý víkend hledají pětikilometrové závody poblíž svého bydliště, Chris ale cestuje po okruhu překážkových závodů. Když se rozhodne něco dělat, dělá to na sto procent. Je pravidelným účastníkem závodů Spartan Race a v roce 2012 se zúčastnil více závodů, než kdokoli jiný na světě. A nejen, že závodil, ale na konci sezóny se také umístil jako třetí nejlepší. Na člověka, kterému je už přes čtyřicet a mluví o sobě jako o „starším závodníkovi“, to vůbec není špatné. V posledních letech mladým závodníkům párkrát ukázal - očividně to není jen sport pro mladé. Takhle Chris vidí cestu k úspěchu:

Takže vy byste chtěli zaběhnout svůj první překážkový závod? Možná jste viděli

fotky namakaných mužů a žen na Facebooku či na stránkách závodu, nebo vás kamarád či příbuzný vzal se na nějaký závod podívat. Možná běháte a někde jste o těchto běžích v blátě zaslechli. Rozhodli jste se a na závod se přihlásili. A co dál? Co teď uděláte?

Tyto tři body vám pomohou zvládnout první závod:

Buďte v klidu

Buďte nervózní

Buďte dychtiví

Buďte v klidu:

Statisíce lidí zaběhly překážkový závod, možná dokonce milióny. Lidé všech profesí i s jakýmkoliv sportovním i nesportovním zázemím. Mámy, tátové, babičky, dědové i děti. Lidé, kteří vážili 90, 140 i 180 kilo. Lidé bez nohou, bez rukou, či jinak handicapovaní. Když mohou oni absolvovat závod, vy to dokážete taky.

Buďte nervózní:

Teď, když se uklidnili, je čas na trochu nervozity. Jasně, mohli byste jít do závodu bez tréninku, většinu trati odhodit a vynechat překážky, ale to by byla pouhá procházka. Pokud to tak chcete, beze všeho, jděte do toho. Na druhou stranu pokud ale chcete zvládnout každou překážku a dokončit celý závod, není to jednoduché. Musíte trénovat. Běhat. Ano, běhat, já vím, že neběháte rádi. Vydržte a zamilujte si to. S angličáky je to stejné. Víte, co je to angličák, ne? Důrazně doporučuji. Nejen protože v některých závodech se jim nevyhnete, ale taky jsou skvělým všestranným cvičením. Dělejte kliky, shyby, dřepy, „horolezce“². Něco zvedněte, cokoliv, a o kus to poponeste. Položte to na zem a znovu to zvedněte. Na závod se musíte dostat do kondice a prožít taky. A vy chcete naplno žít, ne?

Buďte dychtiví:

Už jsem vás přesvědčil, že to dokážete. Trénovali jste – možná hodně, možná málo. Nezáleží na tom, co jste udělali nebo neudělali, dnes je den D. Stoupněte si na start dychtivě, ne nervózně. Dychtíte zaběhnout svůj první překážkový závod, dychtíte

---

² Cvik, při kterém v poloze prkna přitahujete střídavě nohy.

vyšplhat na první zeď, dychtíte po cílové medaili a tričku. A hlavně, buďte dychtiví, abyste se mohli nazývat závodníky. Jděte do toho a šlápněte do vody, odřete se, zašpiňte si obličej. Stojí to za to!

Juliana Sprolesová:

S Julianou jsme se krátce potkaly v roce 2011 na World's Toughest Mudder, když právě vyhrála závod žen. Toužila jsem se seznámit se ženou, která zvítězila nad hypotermickými teplotami a byla jednou z pouhých dvou závodnic, které zvládly závod dokončit. Ale pořádně jsme se poznaly až v roce 2012. Juliana má neutuchající vášně pro všechno, co dělá a když jednou začne, dá do toho všechno. Takto prožila World's Toughest Mudder 2011:

Znovu a znovu mi podkluzovaly nohy a nořila jsem se až po uši do ledové, zakalené a blátivé vody a u toho prolamovala pláty ledu. Už mě unavovalo, jak jsem se snažila postupovat dlouhými, hlubokými a slizkými jámami bláta, jen abych se každých pár kroků probořila do neznámých prohlubní. Tuhle konkrétní „blátivou míli“ nešlo nijak elegantně projít, vydrápat se na hráz, přelézt přes skoro třímetrovou zeď, spustit se zpátky do bláta a zase to celé opakovat, pětkrát, šestkrát, sedmkrát, až na druhou strany jámy. Potřebovala jsem změnit strategii.

Pořád jsem si opakovala: „Nula je lepší než mínus dva.“ Byla jsem tam. Byla jsem ponořená do oficiálně prvního čtyřiadvacetihodinového překážkového závodu, známého jako World's Toughest Mudder. Mrzla jsem, ale za nic na světě bych si to nepřiznala. Ani na vteřinku jsem si nedovolovala se zachvět nebo zatřást. Věděla jsem, že kdybych to udělala, bylo by po všem. Místo toho jsem se všech okolo pořád ptala, kolik je stupňů a vymyslela jsem si mantru, vlastně několik, abych to šílenství přežila. Kdykoliv jsem lezla do vody, říkala jsem si v duchu, že pokud není zamrzlá, musí být nad nulou. Jenže pokaždé, když jsem se někoho zeptala, teplota stále klesala a studený vítr bodal jako nůž i skrz vrstvy mylaru, nylonu, neoprenu a vlny, které jsem měla na sobě. Nedalo se tomu uniknout. Usoudila jsem, že pod vodou si můžu na chvilku odpočinout a schovat se před krutým a nelítostným větrem, které mi stále bral tělesné teplo. Znovu a znovu jsem si opakovala: „Nula je lepší než mínus dva.“ Nezáleželo na tom, jestli to smysl dávalo nebo ne, mě to pomáhalo. A protože jsme museli překonat

mnoho vodních překážek, během závodu jsem se k mantře stále vracela a přeplavala nebo přebrodila jsem tolik vodních překážek, kolik jsem jen mohla.

Jak jsem se sem dostala? Co tu vlastně dělám? A proč? Proč běžím blátem, dokola jako křeček v ledovém kole? Tyto otázky si pravidelně kladu a dávají mi je i lidé okolo. Až teď se zdá, že to dělá každý a každý ví proč. Najednou to fakt chápou. Mnoho atletů i víkendových závodníků objevilo vzrušení z překonávání těžkých překážek na blátivých tratích po celém světě. Platíme za to, abychom si mohli hrát v blátě a vraceli se se skvělými historkami. Sdílíme své triumfy, zkoušky i strasti. Povznáší nás to. Navazujeme na trati nová přátelství a jsme šťastní. Jsme lidé. A žijeme naplno.

Třicet let jsem běhala, z toho dvacet čtyři let i triatlonové závody a už mě to nebavilo, cítila jsem, že nastal čas pro něco nového. Moje kamarádka Brooke se vrátila z víkendového výletu a popisovala mi nový závod, u kterého jako dobrovolnice pomáhala, kde „lidi běží skrz bláto a oheň!“ Ptala jsem se na ten oheň a řekla mi: „Je to vlastně jen ohýnek.“ Zaujalo mě to a rozhodli jsme se to jako tým vyzkoušet, až se bude Tough Mudder zase konat u nás ve městě. Nervózně, skepticky a plná pochybností jsem souhlasila. Se svým sklonem ke klaustrofobii jsem se zrovna nehrnula do mokrých, studených a tmavých tunelů a dalších malých temných stísněných prostor, ani jsem netoužila být zabitá elektrickým proudem. Ale i tak jsem do toho šla, se svým týmem po boku.

Bylo to v květnu 2011, o prodlouženém víkendu okolo Memorial Day ve Snow Valley, lyžařském středisku v Jižní Kalifornii. Podle předpovědi měly padat kroupy a foukat prudký studený vítr. Moc jsme tomu nevěřili, ale pak jsme se uprostřed našeho prvního závodu Tough Mudder třásli v téměř hypotermickém stavu na vrcholu opuštěné sjezdovky. Museli jsme se rychle rozhodnout. Všechno teplo, které se nám podařilo zachytit mezi nedostatečnými vrstvami oblečení, nás opustilo, když jsme se vynořili z „Černobyli“ - obrovské, jako korba nákladáku velké ledové vany. Podařilo se nám pak dostat se přímo na vrchol hory, navzdory zimě a větru, který nás z boku srážel. Kus odhozeného mylaru jsem si omotala kolem hlavy jako turban, namluvila si, že mi je teplo a pokračovala. Byla to jedna z nejtěžších věcí v mém životě, ale dokončili jsme náš první závod Tough Mudder v nejhorších možných podmínkách a domů se vraceli s válečnými zážitky z boje s ledem, větrem, elektřinou, zlomenými nosy a hlavně – sami

se sebou. Cestou domů jsem prohlásila: „Vím, že vydržím 24 hodin. Přihlásím se na World's Toughest Mudder.“ Tehdy jsem náš tým mailem přihlásila a ta myšlenka mi utkvěla v hlavě.

I když jsem je pozvala, mí partáči se se mnou World's Toughest Mudder zúčastnit nechtěli. I tak jsem byla nadšená a začala se na to připravovat. Moje skupina venkovního cvičení mi pomohla a několik různých tréninků jsme absolvovali společně. Psychicky jsem se připravovala a nakonec sama sebe přesvědčila, že jsem schopná WTM 2011 vyhrát. Dorazila jsem do Englishtownu v New Jersey a hledala další závodnice, ale až do chvíle těsně před startem jsem na žádné nenarazila. Odstartovalo nás asi devět set. O čtyřadvacet hodin a pět minut později dva z nás doběhli do cíle. S Junyong Pakem jsme se dohodli překročit cílovou čáru společně, i když on zvládl o jedno kolo víc než já. Tak jsem vyhrála World's Toughest Mudder.

Netušila jsem, jaké to bude, stát na pódiu a přebírat deset tisíc dolarů za něco tak šíleného, jako je překonávání cargo sítí, bláta, ostnatých drátů, elektřiny, ledu, fyzického vyčerpání a vnitřních démonů celý den a celou noc v tak mrazivých podmínkách, beze spánku a s minimem vybavení na zahřátí. Byla to opravdová zkouška lidské soudržnosti. I když to závod rozhodně byl, pomáhali jsme jeden druhému a každý odcházel hrdý na to, kolik toho zvládl překonat. Nezáležel na tom, kolik okruhů jsme dokončili. Byli jsme tam. Zapsali jsme World's Toughest Mudder do historie. Shrнула jsem to takto: „Byla zima. Bylo to těžké. Bylo to dobré. Bylo to skvělé. Bylo to úžasné!“ A ano, udělala bych to všechno znova.

Andi Hardyová

Andi jsem poprvé potkala na jaře 2012. Nedávno před tím vyhrála svůj první závod a začínala být na závodní scéně známou tvář. Ten rok pro ni závodění začínalo znamenat mnohem víc než jen medaile a poháry. Všichni tu změnu viděli - během roku Andi jen kvetla a s každým závodem nabírala na sebevědomí. Našla si nové přátele a procestovala celou zemi, nejčastěji ve svém červeném BMW z osmdesátek. Ve svém tradičním limetkově zeleném oblečení se měnila před našima očima i před očima celého světa překážkových závodů. Andi svůj příběh vypráví takto:

Ve 42 letech se můj život, jak jsem ho znala, najednou rychle změnil. Zkrachovalo mi podnikání, dcera odešla na vysokou, mé manželství se rozpadlo a z našeho vysněného domu u krásného horského jezera jsem se musela odstěhovat. Co jsem měla dělat?

Musela jsem začít zkoušet nové věci v životě, tak proč ne něco nového i ve fitness? Když jsem začala třikrát týdně trénovat na sprint triatlon, uvědomila jsem si, že dokážu uběhnout pět kilometrů. Plánovala jsem těch pět kilometrů triatlonu jenom jít, ale zjistila jsem, že mi to má vrozená soutěživost nedovolí. O dva dny později jsem ve své věkové kategorii vyhrála pětikilometrový překážkový závod v blátě. Po dvou týdnech běhání jsem se umístila líp než 128 žen mého věku. Co kdybych doopravdy trénovala? Čeho všeho bych mohla dosáhnout?

Zaslechla jsem o překážkovém závodě Spartan Race a okamžitě se přihlásila. Měl se konat až za pět měsíců, ale aspoň jsem měla čas se na něj připravit. Trénovala jsem každý den a odpočívala, jen když jsem to opravdu potřebovala. Cítila jsem se skvěle fyzicky i psychicky. Když jsem se udržovala v kondici, najednou jsem zvládala lépe i každodenní stres.

Nebudu lhát, před svým prvním závodem jsem byla nervózní jako blázen. Kvůli své soutěživosti jsem byla pod tlakem, abych ze sebe vydala to nejlepší a možná se umístila mezi nejlepšími ve své věkové kategorii. Sportovně jsem byla připravená na větší výzvu, než s jakou jsem se kdy setkala. Ale stejně jako mnozí další jsem se bála neznámého. Pochybovala jsem, jestli budu vůbec schopná závod dokončit, natož si v něm vést dobře.

Odstartovala jsem ze zadní řady a doufala v nejlepší. Krůček po krůčku jsem předbíhala závodníka za závodníkem. Sledovala jsem, jak ti přede mnou překonávají překážky a nějak se mi povedlo rychle pochopit, co mám dělat. Taky jsem brzy zjistila, co se stane, když nějakou překážku nezvládnete, v mém případě to byl hod oštěpem - třicet rychlých angličáků.

Dala jsem do toho všechno a snažila se ze všech sil. Povzbuzovala jsem ostatní, protože mi to taky pomáhalo. Nějak jsem se dostala do cíle a podle fotek jsem se i usmívala. Takový výkon! Byla jsem pyšná a nabuzená. Tehdy jsem ani netušila, že během následujících devíti měsíců si to ještě dvacetkrát zopakují. Chtěla jsem jen zkusit

něco nového, ale zamilovala jsem si to a objevila tak novou vášeň a nový životní styl. Nebojte se neznámého. Nikdy nevíte, jestli to nebude další krok na vaší životní cestě.

Chris Davis:

S Chrisem jsem se seznámila na jaře 2012 během školení na trenérskou licenci. Chris ve Vermontu trénoval se spartánskými trenéry, aby mu pomohli dostat se do formy na závod Beast, který se tam měl konat v září. Ve svém nejtěžším období vážil 315 kilo a když jsme se potkali, dostal se právě pod 180. Než začal trénovat ve Vermontu, absolvoval Spartan Sprint v Georgii. Měla jsem to štěstí trénovat ho během posledních dvou měsíců jeho programu a sledovat, jak do dne závodu zhubl na 120 kilo díky správné stravě, cvičení a tvrdé práci. Takto prožil Chris svůj závod:

Pamatuji si to, jako by to bylo včera. Byly tři ráno a já se vydával zdolat největší výzvu svého dosavadního života - pokořit horu Killington a dokončit tak svůj první Spartan Beast. A to ne jen tak ledajaký Spartan Beast, ale Beast ve Vermontu. Vermontský Beast je mistrovský závod, protože je to jeden z nejdrsnějších, nejstrmějších a nejobávanějších závodů ze série Spartan Race. Když jsem nasedl do auta, musel jsem chvilku přemýšlet, do čeho jsem se to sakra přihlásil. Podobný pocit jsem měl i před pěti měsíci, když jsem parkoval v Georgii před svým prvním závodem Spartan Sprint. Musel jsem se smát – tehdy měl závod pouhých šest a půl kilometru a málem mě to zabilo. Teď mě těch kilometrů čekalo dvacet čtyři. O pár minut později jsme přijeli do ústředí *Dirt In Your Skirt* a přidal se ke mně Forest Call. Před pár měsíci se doslechl o tom, k čemu se chystám a nabídl se, že mě doprovodí a celý závod se mnou natočí. Mít někoho po boku, když jsem se do tohoto dobrodružství pouštěl, pro mě znamenalo hrozně moc. Pokud jsem se za poslední rok něco naučil, je to tohle – když se pokoušíte o něco mimo svou komfortní zónu, opravdu se vyplatí mít někoho, kdo do toho jde s vámi. Pokud nikoho nemáte, když začínáte, najděte si ho cestou a utvořte tým. Tolikrát jsem to chtěl vzdát, ale pokračoval jsem jen proto, že jsem byl s někým, koho jsem v tom nemohl nechat samotného.

Než všichni dorazili ke Killingtonu, byly skoro čtyři. Všem se kouřilo od pusu a přísahám, že na vodě u překážek byla lehká námraza. Po první hodině mi všechno připadalo neskutečné. Když Joe DeSena (zakladatel Spartan Race) vedl výběh na horu,

už nám to nepřípadalo jako závod. Bylo to jen jak další den tréninku. Ještě nikdy jsem nebyl tak šťastný, že vidím slunce. Zvláštní bylo, že s jeho východem už to byl znovu Spartan Race a ne jen horská túra. Viděl jsem, jak se festivalová aréna plní lidmi, začala hrát hudba a my se vraceli zpět k festivalu a metě 6,5 km. Tehdy jsem si poprvé začal uvědomovat, že mám problém.

Původně jsem plánoval dokončit dvě kola a získat tak Ultra Beast. Ale když jsme se dostali k metě 6,5 km, bylo už skoro osm. Spočítal jsem si to a zjistil, že mám ještě přes dvacet hodin závodu před sebou. To mě znervóznělo, ale vytěsnil jsem to z hlavy a pokračoval dál. Musel jsem se soustředit jen na další překážku nebo další kopec. Věděl jsem, že kdybych myslel na všechno, co mě ještě čeká, naprosto by mě to vyděsilo. Soustředil jsem se na to, co zrovna následovalo, když vtom mě najednou předběhl známý závodník Hobbie Call. Vidět ho bylo povzbudivé, ale věděl jsem, že to, co jsem já běžel pět hodin, on uběhl za hodinu. V tu chvíli jsem začal pochybovat, jestli budu schopný závod dokončit. Byla mi hrozná zima, byl jsem unavený, začínalo mě všechno bolet a teď mě doháněli i lidé, kteří odstartovali o čtyři hodiny později než já. Musel jsem si připomenout, že nezávodím proti nim. Byl jsem tu, abych bojoval sám se sebou, zjistil, co dokážu překonat a kam jsem se od svého prvního závodu posunul. To mi pomohlo překonat pochybnosti.

Jak mě předbíhali další závodníci, cítil jsem se silnější a silnější, jako bych z nich čerpal energii. Přesně to jsem potřeboval, abych mohl pokračovat. Bylo skvělé být obklopen tolika dalšími závodníky, byli jsme v tom všichni společně a ani špatné chvíle pak nebyly tak hrozné. Takhle pozitivně jsem se cítil až do výstupu na Medvědí horu. Ten jsem zahájil pozdě odpoledne, když jsem byl na trati asi deset hodin. Docházely mi síly a musel jsem často odpočívat. Výstup na Medvědí horu byl jedním z nejdelších a psychicky nejnáročnějších výstupů, protože vedl po příkrém svahu, hustým lesem, serpentina za serpentinou. Připadalo mi to nekonečné. Během této části závodu jsem to chtěl tolikrát vzdát, ale věděl jsem, že se ze svahu nedostanu a stejně bych musel pokračovat dál, abych se dostal na bezpečné místo, odkud by mě mohli zachránit. Vážně jsem cítil, že jsem v maléru, a v takových chvílích je opravdu důležité mít po boku kamaráda. Věděl jsem, že v případě nouze by došel pro pomoc. Takže jsem se překonal víc, než bych si kdy dokázal představit. Konečně jsme se dostali na vrchol a

nebudu vám lhát, chtělo se mi omdlít a umřít. V tu chvíli jsem na trati narazil na svou kamarádku Kaitlyn Hummelovou. Seděli jsme tam, povídali si o tom, co jsme právě překonali a začali se tomu všemu smát. Přesně to jsem potřeboval, abych se oklepal a mohl pokračovat dál.

Zase to bylo dobré, až do chůze přes kolíky. Docela mi to šlo, když vtom přišel poslední kolík. Byl tak daleko... Věděl jsem, že stačí, když se ho dotknu. Udělal jsem obří krok, dotkl se a spadl. Dopadl jsem tvrdě na zem, hodně tvrdě. Tak tvrdě, že jsem nemohl vstát, nemohl jsem se ani pohnout. Zvonilo mi v uších. Po pár vteřinách jsem se mohl začít znovu hýbat, ale levou nohu jsem měl jak v plamenech. Prohlédl jsem ji a nenašel žádná viditelná zranění, tak jsem se zkusil zvednou a kousek popojít. V tu chvíli to začalo opravdu bolet, ale naštěstí mě nakopl adrenalin. Najednou to nebylo tak hrozné. Pokračoval jsem dál, sice kulhal, ale pokračoval. Věděl jsem, že na Ultra Beast můžu zapomenout. Teď bylo mým cílem přežít Beast. Cíl se už blížil, nechtěl jsem to vzdát, tak jsem se zakousl a soustředil se na každý krok. Víc jsem nezvládal. Po zbytek závodu jsem byl v módu přežití. Během toho závodu jsem se o sobě naučil spoustu věcí. Prvním a nejdůležitějším postřehem bylo zjištění, že se dokážu překonat a pustit se do věci, o kterých si myslím, že jsou nemožné. Taky teď vím, že se nemusím bát poprosit o pomoc. Nejsem sám, spousta dalších lidí prochází tím stejným a společně jsme silnější. Poučil jsem se, že někdy musíte přestat přemýšlet o celku a brát věci jen krok za krokem. A konečně, naučil jsem se, že když se donutíte dělat nemožné, změní vám to život. Začnete přemýšlet: „Když zvládnou vylézt horu, co ještě můžu dokázat?“

3 Překladatelská analýza

Následující část práce obsahuje překladatelskou analýzu výchozího textu, která vychází z modelu Christiane Nordové, představeného v její knize *Text Analysis in Translation* (1991) a při určení funkcí textu se opírá o práci Romana Jakobsona (1995). Pro úvod analýzy je nutné určit zadavatele textu (tzv. *translation brief*), v tomto případě pouze hypotetického. K dokládání analyzovaných částí práce používám citace jak z textu originálu (O), tak ze samotného překladu (P). Číslo strany originálu odpovídá číslování textu originálu, který je přílohou této práce, číslo strany překladu odkazuje na stranu samotné práce.

3.1 Hypotetický zadavatel překladu

V posledních letech se překážkové závody, o kterých kniha hovoří (především tedy Spartan Race) dostaly i do České republiky, a přestože existuje množství článků o tom, jak se na ně připravit, ucelená publikace na českém trhu chybí. Pokud bychom uvažovali o překladu celé knihy, mohlo by být vhodné například nakladatelství Grada, které kromě ryze odborné literatury vydává i naučné knihy z různých odvětví, mimo jiné i publikace týkající se sportu a zdravého životního stylu.

Bylo by možné uvažovat i o umístění pouze vybraných kapitol, protože ty seznamují se zkušenostmi závodníků a jako takové mohou působit jako motivace pro další lidi. Úvod je sice také osobním příběhem, ale v některých pasážích autorka zmiňuje i celou knihu a proč ji napsala – tyto pasáže by se musely buď úplně vynechat, nebo upravit. Pokud bychom uvažovali o zadavateli překladu pouze těchto částí, bylo by vhodné jejich umístění do periodika zaměřeného například na zdravý životní styl či přímo běhání. V ČR existuje například časopis *Muscle&Fitness*³, ten je však zaměřený spíše na kulturistiku, časopis *Kondice*⁴ je zase spíše pro ženy. Časopis *Outdoor*⁵ je sice zaměřený hlavně na cestování, ale kromě něj se zaměřuje také na nové trendy v trávení volného času, jak oddechové, tak adrenalinové, tímto způsobem by se tedy text do

---

³ <http://www.muscle-fitness.cz/>

⁴ <http://www.kondice.cz/>

⁵ <http://ioutdoor.cz/>

časopisu mohl hodit. Jako nejvhodnější se mi ale jeví časopis *Run*⁶, který je určený běžcům všech úrovní. V jeho obsahu je možné mimo jiné najít i rozhovory se zajímavými osobnostmi (což lidé, jejichž zážitky třináctá kapitola zprostředkovává, rozhodně jsou) a motivační články, tematicky by se tam překlad tedy hodil. Zároveň i téma překážkových závodů je vhodné do takto profilovaného časopisu a články na toto téma se v něm už několikrát objevily, například v březnovém čísle 2017 je rozhovor se Zuzanou Kocumovou, dvojnásobnou mistryní světa ve Spartan Race.

3.2 Vnětextové faktory

3.2.1 Autor a vysílatel

Autorkou textu je Margaret Schlachterová, která se ve sportovním prostředí pohybuje celý život, deset let trénovala alpské lyžaře a ženský lakrosový tým. S překážkovými závody se seznámila hned v počátcích tohoto sportu, když se v roce 2010 účastnila úplně prvního závodu ve Vermontu. O rok později založila blog *Dirt In Your Skirt*, který se postupem času proměnil ve webovou stránku, která podporuje ženy v aktivním životě. V roce 2012 tento blog vyhrál Bloggie Awards v kategorii nejlepší sportovní blog. Kromě aktivní trenérské činnosti působí Margaret Schlachterová také jako šéfredaktorka internetového časopisu *Mud Run Guide*⁷, který je jedním z vedoucích časopisů na poli překážkových závodů a běhů v blátě. Zároveň publikovala články i v dalších internetových časopisech, zaměřených na tuto problematiku.

I přesto, že ve třinácté kapitole někteří závodníci sdílí své zážitky a tipy vlastními slovy, Margaret Schlachterová kapitolou provází a je tak i její hlavní autorkou. Celou knihu napsala z vlastního rozhodnutí, o němž hovoří v úvodu, proto je zároveň i vysílatelem textu. Za spoluvysílatele je možné považovat nakladatelství Tuttle Publishing, které se knihu rozhodlo vydat. Toto nakladatelství vydává především knihy o asijské kultuře, jazyku a historii, častým tématem je bojové umění. Kromě několika poboček v Asii má nakladatelství i pobočku v Americe. Ta se nachází ve Vermontu, což je místo, odkud autorka pochází a konal se tam i první závod Spartan Race.

---

⁶ <http://run-magazine.cz>

⁷ <http://www.mudrunguide.com/>

3.2.2 Médium, místo a čas

Překládaný text pochází z knihy *Obstacle Race Training: How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life*, která byla vydána v roce 2014. Jedná se tedy o poměrně nedávno vydanou knihu, proto při překladu není potřeba aktualizace a není nutné zabývat se zastaráváním výrazů. Objevuje se však opačný problém – v knize zmiňované závody se do České republiky dostaly později, nemají tedy svůj český název, pouze přejímají původní. Podobně také i některé méně tradiční cviky se objevují pouze pod svým anglickým názvem.

Protože závody jsou již rozšířené po celém světě, nejedná se o něco, co by bylo přespříliš vázané na výchozí kulturu. Přesto je ale nutné některé prvky přizpůsobit kultuře cílové, zejména se jedná o převod jednotek. Tuto problematiku rozebírám dále v kapitole 5.2.

3.2.3 Adresát a záměr vysílatele

Jak je z podtitulu knihy (*How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life*) zřejmé, předpokládanými čtenáři jsou lidé, kteří se chtějí připravit na některý z překážkových závodů. Bude se ale jednat spíše o lidi, kteří se závody tolik zkušeností nemají, neboť jsou zde popisovány především základní tréninkové postupy a všechny závody jsou představovány podrobně. Kapitoly vybrané k překladu v této bakalářské práci však mohou být určeny i těm, kteří se zajímají o překážkové závody nebo o sport obecně, protože představují zajímavé osobnosti z tohoto odvětví.

O svém záměru hovoří v úvodu sama autorka – kniha je napsaná s cílem seznámit čtenáře se všemi možnými typy překážkových závodů a všeho, co se jich týká. Také chce poskytnout co nejlepší tipy, jak se na závod připravit, co dělat v jeho průběhu a co po něm. Zároveň má podobný cíl jako její blog – přimět více lidí k aktivnímu životu, což je zřejmé i z hesla na zadní straně obálky: „Get off the couch and go for it!“, tedy „Zvedněte zadek a jděte do toho!“

3.2.4 Funkce textu

Jak již bylo zmíněno výše, při určování funkcí textu vycházím z díla Romana

Jakobsona (1995:78-81), který definoval šest funkcí textu – referenční, emotivní, konativní, fatickou, metajazykovou a poetickou. Obvykle jedna funkce převažuje, ale další funkce ji doplňují.

Dominantní funkcí textu je funkce referenční, tedy funkce zaměřená na obsah, jejímž cílem je čtenáře informovat. To vychází už z povahy knihy a dá se rozpoznat už z jejího titulu, neboť sama kniha si klade za cíl představit čtenáři typy závodů a poskytnout mu informace k tomu, jak se na něj co nejlépe připravit.

Zároveň se objevuje i funkce emotivní, která vyjadřuje postoje mluvčího. Kladný postoj autorky k závodům a k tomu, jakým způsobem mohou ostatním změnit život, je patrný již z úvodu. V něm autorka hovoří o vlastních zážitcích a své životní cestě, která ji k závodům přivedla. Zároveň tam vyjadřuje svůj názor a také záměry, se kterými tuto knihu napsala: „*I am proud to have been part of the sport*“ (O: 4), „*I wrote this book to...*“ (O: 4), „*I am not going to say that...*“ (O: 4) Své mínění prezentuje i ve třinácté kapitole, když uvádí jednotlivé závodníky: „*Juliana has an unwavering passion...*“ (O: 8) „*We all saw a change in Andi...*“ (O: 10) „*I had the good fortune to work with him...*“ (O: 12)

Další funkcí, která je v textu zřetelná, je funkce konativní, tedy funkce zaměřená na adresáta. I když v úvodu autorka hovoří spíše o sobě, obrací se i na čtenáře: „*I wrote this book to introduce you to...*“ (O: 4) „*It is designed to help you pick the right first event for you, create a training plan to get you moving and help you create a diet to get you going.*“ (O: 4) „*I am not going to say this book will change your life, but it just might be your tipping point.*“ (O: 4) Ještě více je tato funkce patrná ve třinácté kapitole („*Stories from the Course*“) v textech psaných ostatními závodníky, kteří často apelují na čtenáře – „*Go for it...*“ (O: 7) „*It is so worth it!*“ (O: 7) Místy je čtenář oslovován přímo, formou řečnické otázky: „*So, you want to run your first obstacle race?*“ (O: 6) „*What do you do now?*“ (O: 6), „*You do want a life, right?*“ (O: 7) V případech, kdy přímé oslovování čtenáře nepředstavuje novou informaci, by se dalo považovat za prostředek udržování komunikace, a tedy za funkci fatickou.

Text má místy i funkci estetickou, což je patrné především z užití obrazných pojmenování - metafor „*dodge the bullet*“ (O: 1) nebo různých přirovnání „*that lifestyle, a time bomb that would eventually go off*“ (O: 1), „*running through mud,*

around in circles like a hamster on an arctic ice wheel“ (O: 9).

3.3 Vnitrotextové faktory

3.3.1 Obsah, téma

Téma celé publikace je patrné již z jejího názvu *Obstacle Race Training* a podtitulku *How to Beat Any Course, Compete Like a Champion And Change Your Life*. Zabývá se tedy přípravou na překážkové závody a to nejen fyzickou, ale i mentální. Pro překlad této práce jsem vybrala pouze úvod a třináctou kapitolu. V úvodu autorka popisuje své vlastní zkušenosti, které ji přivedly k překážkovým závodům a vedly k napsání této knihy, líčí své první závody a také to, kam až se od té doby dostala. I obsah třinácté kapitoly („Stories from the Course“) je patrný již z jejího názvu. Autorka v ní představuje další závodníky, kteří buď mají zajímavý životní příběh nebo v překážkových závodech už něco dokázali. Tito závodníci zde vypráví svůj příběh a motivují čtenáře, aby závody také vyzkoušel.

3.3.2 Presupozice

Knihy je určena lidem, kteří se s překážkovými závody teprve seznamují, proto neklade příliš velké požadavky na znalosti této problematiky. Princip závodů vysvětluje jednoduchým způsobem a místy vysvětlení využívá i poznámek pod čarou. Autorka místy vysvětluje i pojmy, které dle mého názoru patří k obecné znalosti (například pojem maraton). Vzhledem k tomu, že kapitoly vybrané k překladu jsou spíše osobními příběhy, příliš terminologie v nich nefiguruje. Pouze v některých případech jsou vázány na výchozí kulturu, například co se týče amerického školství, ve kterém autorka pracovala.

3.3.3 Kompozice

Knihy obsahuje předmluvu od Hobbieho Calla, jednoho z nejlepších závodníků ve Spartan Race, který představuje autorku knihy Margaret Schlachterovou a její zásluhy. V úvodu, který následuje, líčí sama autorka svůj příběh a to, jak se k překážkovým závodům dostala. Celá kniha je dělena do pěti sekcí a osmnácti kapitol. Každá sekce má svůj vlastní krátký úvod a kapitoly v jednotlivých sekcích spolu

navzájem souvisí. Kniha má také přílohy, kterými jsou seznam věcí na závod, tréninkový deník, obrázkový návod, jak si na zahradě postavit překážky, a návod, jak si stanovit vlastní cíle.

Třináctá kapitola, která je také součástí textu k překladu, patří do sekce 4 „How to Get Through Your First Race“. Nejprve představí téma, kterým se bude zabývat, a poté je rozdělená do částí, přičemž každá část obsahuje příběh jednoho závodníka. Většinou závodníka nejprve představí sama autorka a poté předává slovo a vlastní příběh líčí sám závodník. Přejchod mezi slovy autorky a závodníka je většinou očividný: „*Here are Chris's tips for success*“ (O: 6), „*Below is her story...*“ (O: 8) „*Here is Andi's story*“ (O: 10) a podobně.

Dva závodníci ve třinácté kapitole zároveň dávají čtenářům vlastní tipy, v jednom případě je to tipů pět a jsou uvedeny jako očíslovaný seznam, ve druhém případě jsou tipy nejprve pojmenovány a poté je každý tip uveden vlastním nadpisem.

3.3.4 Neverbální a suprasegmentální prvky

Nejčastějším neverbálním prvkem jsou v knize fotografie, které doprovází každou kapitolu. V obecněji zaměřených kapitolách se jedná spíše o ilustrační fotografie k překážkovým závodům, v kapitolách popisující konkrétní překážky nebo tréninkové postupy jsou fotografie často důležitou součástí k pochopení textu. Ve třinácté kapitole je každý příběh doprovázen fotografií závodníka z jeho soukromého archivu.

Dalším častým neverbálním prvkem jsou uvozovky. Ty jsou používané nejčastěji pro citace - „*I don't trust what these things say anyway*“ (O: 1), „*Thirty-two is better than twenty-seven*“ (O: 8), „*People run through mud and fire!*“ (O: 9). Citace v překladu zachovávám, pouze používám uvozovky podle české normy. Příběhy ve třinácté kapitole jsou kvůli jejich délce uvozeny pouze uvozovací větou.

Kromě citací jsou uvozovky používány také pro označení, která nepojmenovávají přímo, ale jsou použita jako přirovnání – „*the black hole*“ (O: 1), „*mud mile*“ (O: 8), „*masters*“ racer (O: 6). Uvozovky zde označují i pojmenování „*like*“ (O: 2) na Facebooku, které v době vydání knihy ještě možná nebylo tak rozšířené

jako dnes. V případech přirovnání uvozovky zachovávám i v překladu, ale větu o Facebooku bylo nutné přeformulovat. Z nominálního vyjádření jsem tedy udělala slovesné: „... *když mi do noviněk skočilo něco, co se líbilo kamarádovi.*“ (P: 9)

Suprasegmentálním prvkem v textu je kurzíva (zde podtrženo), která společně s gradací zvyšuje důraz označeného slova: „*I hit the ground hard – very hard.*“ (O: 14) V některých případech autorka uvozovky kromě již zmíněných funkcí využívá také k naznačení nadsázky: „*I had never been a ,runner‘‘*“ (O: 2) nebo „*They truly ,get it‘‘*“ (O: 9). V prvním případě jsem v překladu nadsázku zmírnila, ve druhém se ji pokusila zachovat intenzifikací „*Najednou to fakt chápou.*“ (P: 16)

Ve vyprávění závodníků se objevuje i nedokončená výpověď, která naznačuje emocionální stav mluvčího: „*It was just so far away...*“ (O: 14)

3.3.5 Lexikum

Vzhledem ke svému zaměření na sport text místy obsahuje termíny z této oblasti, ať už se jedná o termíny přímo spojené se závodem nebo zdravým životním stylem. Obvykle však nejsou příliš odborné a s většinou se již čtenář zabývající se o tuto tematiku někdy setkal - *trail run, podium, heat, lap, sponsorship, diet, workout, crash exercise program, coaching certificate*. Při popisu svých tréninků závodníci používají i názvy cviků jako *burpee, push-up, pull-up, squat, mountain-climber*. V textu se objevují i různé názvy závodů, jako například *Spartan Race* a jeho podtypy *Sprint, Beast, Ultra Beast*, a také závody *Warrior Dash, Tough Mudder* i *World's Toughest Mudder*. Autorka místy využívá i zkratk *OCR* (obstacle course racing) a *WTM* (World's Toughest Mudder).

V úvodu, kde se autorka zmiňuje i o svém někdejší zaměstnání, používá termíny spojené s americkým školstvím - *dorm parent, college, private education, varsity athlete*. V úvodu zmiňuje i silniční policejní kontrolu, díky které se rozhodla změnit svůj způsob života, a tak zde používá termíny jako *Breathalyzer test, legal limit, field sobriety test* a zkratku *DUI*.

Celá kniha je psaná spíše hovorovým stylem, objevují se v ní i různé neformální výrazy (*rookie, guy, plastered on Facebook*), zkratky jako *ad* (advertisement), *pro*

(professional), *max* (maximal) a také neformální frázová slovesa (*pop onto*, *trudge through*). Ke čtivosti textu přispívají i různé idiomy, například „*a walk in the park*“ (O: 7), „*gone up in smoke*“ (O: 2), „*came on board*“ (O: 3) a metafory „*jump with both feet*“ (O: 1) , „*opening a new door*“ (O: 3), nebo „*dodge a bullet*“ (O: 1).

Ve třinácté kapitole závodníci ve svých příbězích používají větší množství adjektiv, často ve formě několikanásobných přívlastků: „*icy, dark, murky, muddy water*“ (O: 8), „*very long, deep, slimy mud pits*“ (O: 8), „*cold, dark, wet tunnels and other small, dark cramped places*“ (O: 9). Tato adjektiva čtenáři pomáhají lépe si představit danou situaci. Mohou ale působit rušivě, pokud je jich na jednom místě nahromaděno příliš mnoho, zejména pokud se jedná o víceslabičná adjektiva.

Ve volbě lexika se projevuje i fakt, že autorka je Američanka. Místy volí typicky americké výrazy (*fall, dorm, woods*). Na jiných místech podle americké normy pravopisu oproti britské mění „ou → o“, například *endeavor, favor, savor*, „s → z“, například *breathalyzer, organizer, realize, paralyzed* nebo „c → s“ ve slově *license*.

3.3.6 Syntax

V kapitolách překladu, které mají charakter živého vyprávění, převažuje parataxe, neboť většinou líčí více souběžných či bezprostředně následujících dějů. Nejčastěji se objevují v poměru slučovacím „*A few months earlier he had heard about what I was trying to do and he had offered to be by my side and film the whole race with me.*“ (O: 12) nebo odporovacím „*It was good to see him go by, but I knew he had completed the same amount of the course in an hour as had taken me five hours.*“ (O: 13)

K zpřehlednění textu autorka používá různých prostředků, například vsuvek. Vsuvky kromě vlastního věcného sdělení činí text nejen přehlednějším, ale i živějším. (Havlová, 1961) Mohou obsahovat další upřesnění, které je tak oddělené od zbytku textu. V následujících případech se jedná o upřesnění faktů, které běžný čtenář může, ale nemusí znát. Autorka zde využívá vsuvek ve formě závorek:

„...*it turned into another training day with Joe Desena (Spartan Race founder) as he led us up the mountain*“ (O: 12)

„... *the only half-marathon-distance (13.1 miles) obstacle race at the time.*” (O: 3)

K vysvětlení pojmenování či další specifikaci využívá apozice: „...*known as Chernobyl – a gigantic tractor-trailer-long ice bath*“ (O: 9) V tomto případě se jedná o pojmenování použité pouze v tomto kontextu, čtenář by tedy bez vysvětlení neměl ani tušení, o co se jedná. V dalších případech apozicí poskytuje další informace, například o typu závodu: „*Tough Mudder, a 10-mile obstacle course race*“ (O: 2), „*Spartan Race Beast, the only half-marathon-distance*“ (O: 3).

V následujícím případě autorka použila dvojtečku, která slouží k zvýšení důrazu na druhou část apozice: „...*the only place I could think of: the woods*“ (O: 1)

V některých případech autorka využívá závorek také k odsunutí některých informací, většinou vlastních dojmů, do pozadí. Tento jev nazývá Hrbáček (1994) reliéfizací výpovědi: „*I was (literally) picked up off the ground*“ (O: 5), „*I developed a mantra (several of them, actually)*“ (O: 8), „*traveled around the country (mostly in her little red late 80s BMW)*“ (O: 10), „...*when you miss an obstacle (in my case the spear throw)*“ (O: 10)

K oddělení vět autorka často používá středník a takto spojené věty mohou mít poměr odporovací „*Some find local 5Ks to run each weekend; Chris follows the obstacle racing circuit.*“ (O: 6), stupňovací „*Not only did he race; he also finished the end of the season ranked third in the world.*“ (O: 6), nejčastěji však slučovací: „*Every obstacle race champion started somewhere; no one wakes up one day to suddenly break world records.*“ (O: 4), „*We all fail to meet our goals sometimes; this is part of achieving success.*“ (O: 5), „*Keep at it; you will grow to love it.*“ (O: 7)

K vyjádření způsobu či k doplnění průvodních okolností autorka často používá také spojení pomlčkou: „*I hit the ground hard – very hard.*“ (O: 14) „*So on I went – limping, but moving forward.*“ (O: 14) „*We had to make a decision – and fast.*“ (O: 9)

Ke kondenzaci větné stavby, jak je v angličtině často zvykem, využívá polovětných vazeb: „*Wearing her trademark lime green, this woman literally transformed...*“ (O: 10), „*I had numbed my emotions, looking down a bottle*“ (O: 1), „*offered me the chance to take a field sobriety test, saying...*“ (O:1) O této

problematice budu dále hovořit v kapitole 5.6 Polovětné vazby.

Jazykovým prostředkem, využívaným k zvýšení soudržnosti textu, jsou konektory. Objevují se především v pasážích, kde zkušení závodníci dávají rady nováčkům a řadí tak své tipy: „*The first discovery, ... Another key thing ... Lesson three ... Lastly, ...*“ (O: 14)

4 Překladatelská strategie

Při volbě překladatelské strategie jsem vycházela z překladatelské analýzy výchozího textu. Cílem překladu je vytvořit text, který bude v nové komunikační situaci zastávat podobnou funkci. Výchozí text není pouze informativní, mimo jiné má místy i funkci estetickou a konativní, z toho důvodu dávám v některých případech přednost volnějšímu překladu.

Místo a čas originálu zůstávají zachovány, tím tedy text nese rysy překladovosti (Levý, 2012). Ty jsou zřetelné také z názvů závodů, které jsem se rozhodla nepřekládat. Závody, které se objevují v českém prostředí, v něm figurují pod původním názvem. Pokud by tedy text překladu naplnil svou přesvědčovací funkci a čtenář by se rozhodl závodů zúčastnit, je zásadní, aby jej byl schopen najít. Pouze při prvním výskytu názvu uvádím v závorce jeho možný překlad, protože názvy mohou čtenáři poskytnout další informaci o tom, co od závodu čekat.

Názvy cviků jsem naopak překládala obvykle užívanými názvy, méně známé cviky jsem zároveň pro lepší představu čtenáře vysvětlila poznámkou pod čarou. Autorka sama poznámky pod čarou ve zbytku knihy využívá, proto toto řešení považuji za adekvátní.

Při výběru lexika jsem se snažila zachovat hovorovost autorčina stylu, který je přístupný všem čtenářům. Syntaktické rozdíly mezi angličtinou a češtinou jsem řešila využitím odlišných prostředků.

5 Typologie překladatelských problémů

V následující části se zabývám nejvýznamnějšími překladatelskými problémy, na které jsem v textu narazila, a jejich řešením.

5.1 Reálie

Přestože se v textu neobjevuje příliš mnoho kulturních reálií, objevují se specifické reálie spojené se světem překážkových závodů nebo s autorčinými webovými stránkami.

5.1.1 Názvy závodů

Názvy závodů jsem se rozhodla ponechávat v originále, pouze při první zmínce uvádím v závorce možný překlad. Je to především z důvodu, že některé ze závodů se konají po celém světě a mají všude jednotný název. Závod Spartan Race, který bývá pořádán i v České Republice, se zde objevuje pod tímto názvem a stejně tak jsou zachovány i názvy jeho jednotlivých typů (Sprint, Super, Beast, Ultra Beast). V případě závodů, které v českém prostředí neexistují, by sice bylo možné nalézt vhodný překlad, rozhodla jsem se ale zachovat jednotnost a nepřekládat žádný název závodu.

5.1.2 Dirt in Your Skirt

Další překladatelský problém představovaly autorčiny webové stránky. Podobně jako názvy závodů i název stránek ponechávám v originále, pouze při první zmínce uvádím překlad v závorce. Sama autorka název stránek uvádí dvěma způsoby (*DirtinYourSkirt.com*, *Dirt in Your Skirt*), pro přehlednost v překladu používám pouze název, adresu ponechávám pouze v první zmínce.

Autorka své stránky postupně označuje za „*blog*“, „*website*“ a „*forum*“, v současné době se však jedná o plnohodnotné webové stránky. Kromě rubrik blog a galerie, které představují další zajímavé sportovkyně, je na nich možné najít i e-shop a nahrané podcasty. Pro ilustraci níže přikládám obrázek úvodní stránky. Nenarazila jsem na nich však na žádné místo, kde by spolu mohli uživatelé navzájem komunikovat, což je obvyklá představa fóra v internetovém prostředí. V těch pasážích textu, kde autorka

hovoří o svých stránkách obecně, jsem se tedy rozhodla používat pojmenování „webové stránky“ a pouze v případech, kdy hovoří o svých začátcích, kdy na stránky zaznamenávala pouze své pocity, používám výraz „blog“.

Obrázek 1: Webové stránky DIRT in Your Skirt

5.1.3 Ambassadors

Autorka hovoří o týmu ambasadorů, kteří šíří ideály *DIRT in Your Skirt*. Na svých stránkách tyto lidi představuje v samostatné rubrice, která se liší od rubriky „contributors“ - přispěvatelé, tedy lidé, kteří tvoří obsah stránek. Ambasadori jsou sportovci, které *DIRT in Your Skirt* podporuje. Do programu ambasadorů jsou zapojeni sportovci, kteří sdílí názory prezentované na stránkách a jsou respektovanými členy své sportovní komunity. Věří v ideály *DIRT in Your Skirt*, kvalitu jejich produktů a také rozumí klíčovým hodnotám této značky. V českém prostředí také existují projekty, s jejichž propagací pomáhají známí sportovci (například Sazka Olympijský víceboj⁸) a pro označení těchto lidí se pojem ambasadoři běžně používá. Domnívám se, že v obou případech je role sportovců podobná, rozhodla jsem se tedy tento pojem také využívat.

⁸ <http://www.ceskosportuje.cz/sazkaolympijskyviceboj/>

5.1.4 Zkratky

V textu se objevují i některé zkratky, ať už typické pro výchozí kulturu (*DUI*, zkratky amerických států) nebo přímo pro překážkové závody (OCR). Všechny takové výrazy v překladu rozepisují celým názvem:

„...*add another layer to my current troubles with DUI*“ (O: 1)

„...*k současným problémům přidala i řízení pod vlivem*“ (P: 8)

5.2 Převod jednotek

5.2.1 Jednotky délky

V americkém prostředí se používá imperiální systém jednotek, pro českého čtenáře je tedy všechny takové jednotky nutné převést do metrického systému. Jednotky délky se vyskytují především v souvislosti s délkou závodů. Převádím je z mílí na kilometry a přitom zaokrouhluji na celé kilometry. U tohoto typu závodů se většinou uvádí minimální délka, přičemž samotný závod může měřit až o několik kilometrů více, proto takové zaokrouhlení nenarušuje informační hodnotu textu:

„*Tough Mudder, a 10-mile obstacle course race*“ (O: 2)

„*Tough Mudder (Drsný Bahňák), šestnáctikilometrový překážkový závod*“ (P: 9)

„*2-mile traileled run*“ (O: 2)

„*tříkilometrový terénní závod*“ (P: 9)

Některé závody mají uváděnou délku v kilometrech a autorka pro amerického čtenáře v závorce vysvětluje, kolik je to mil. Pro českého čtenáře toto vysvětlení není potřeba, proto takové závorky vynechávám, stejně tak autorčino vysvětlení, kolik mílí měří půlmaraton. Domnívám se, že pojmy maraton a půlmaraton patří k obecným znalostem předpokládaného čtenáře a jejich přesnou délku tedy není třeba vysvětlovat:

„*the only half-marathon-distance (13.1 miles)*“ (O: 3)

„*jediného půlmaratonového překážkového závodu*“ (P: 9)

„*the handful of races I'd run had all been 5Ks (about 3.1 miles)*“ (O: 2)

„*do té doby jsem odběhla jen hrstku závodů a všechny byly pětakilometrové*“ (P: 9)

V případě, kdy je míle použito pouze obrazně, tento výraz nepřevádím na kilometry, neboť to by působilo rušivě, ale raději volím obraznější vyjádření:

„*Realize that life is the race, a race where victory isn't defined by the successes of someone else; rather, it is defined by what you do with the miles that lie before you.*“

(O: 6)

„*Uvědomte si, že život je jako závod, závod, ve kterém není vítězství definováno úspěchem někoho jiného. Definuje ho to, jak naložíte s cestou, kterou máte před sebou.*“ (P: 12)

V jednom případě výraz míle zachovávám, a to tehdy, když závodnice sama pojmenovává určitý úsek závodu. Domnívám se, že v jejím vyprávění to nepůsobí rušivě a zároveň se tím zachovává obraznost pojmenování: „*Mud Mile*“ (O: 7) - „*blátivá míle*“ (P: 14)

5.2.2 Jednotky hmotnosti

Stejně jako jednotky délky je pro českého čtenáře nutné převést i jednotky váhy z liber na kilogramy. Výchozí text je hovorový, proto jsem zvolila hovorovější pojmenování „kilo“ místo neutrálního „kilogram“. Pokud je údaj v librách zaokrouhlený na desítky, zaokrouhlovala jsem na desítky i v kilogamech:

„*about 20 pounds*“ (O: 1) - „*asi deset kilo*“ (P: 9)

„*people who weighed 200, 300, 400 pounds*“ (O: 6)

„*lidé, kteří vážili 90, 140 i 180 kilo*“ (O:14)

V ostatních případech jsem zaokrouhlovala na celá čísla:

„*Chris at his heaviest had weighed 696 pounds*“ (O: 10)

„*ve svém nejtěžším období vážil Chris 315 kilo*“ (P: 18)

„*slim down to 265 pounds*“ (O: 11)

„*zhubl na 120 kilo*“ (P: 18)

5.2.3 Jednotky teploty

Nejdůležitějším převodem je dle mého názoru převod teploty, která je uváděna ve stupních Fahrenheita. Při první zmínce totiž není ani uvedeno, že se jedná o teplotu, čtenář by tedy netušil, o co se jedná. Autorka při první zmínce „mantry“, kterou si závodnice opakovala, rozepisuje číslo slovně, zatímco ve druhém případě jej uvádí číslovkou. Protože po převodu do češtiny se jedná o menší čísla a zároveň považují za vhodnější mít v obou případech stejnou formu, rozepisují celý výraz:

„*Thirty-two is better than twenty-seven.*“ (O: 7)

„*Nula je lepší než minus dva.*“ (P: 15)

V tomto případě jsem zachovala i „kryptičnost“ originálu a čtenář se tak v obou případech dozví, že se jedná o teplotu, až o několik řádků později:

„...*if it wasn't frozen, it must be at least 32 degrees.*“ (O: 7)

„...*pokud není zamrzlá, musí být nad nulou.*“ (O: 15)

5.3 Hovorovost

Výchozí text je psaný neformálním jazykem a místy se v něm objevují i hovorové výrazy. Snažila jsem se o zachování neformálního tónu s ohledem na očekávání českého čtenáře, v případech, kdy by hovorový výraz působil příliš rušivě, jsem jej nahradila výrazem neutrálním. V takovém případě jsem potom na dalším místě naopak kompenzovala užitím hovorovějšího výrazu:

“*Maybe you have seen the pictures of the ultra-fit men and women plastered on Facebook and the race websites...*” (O: 6)

„*Možná jste viděli fotky namakaných mužů a žen na Facebooku či na stránkách závodu...*“ (P: 13)

V tomto případě je význam slovesa „*plaster*“ neformálnější, zatímco v překladu se tato neformálnost ztrácí. Kompenzovala jsem ji na dalším místě, kde výraz „namakaný“ je hovorovější než anglické „*ultra-fit*“.

V angličtině je znakem neformálního jazyka také elipsa ve větách jako „*Burpees; same thing.*“ (O: 7) nebo elipsa podmětu ve větě „*Strongly recommend burpees.*“ (O: 7) Protože v češtině není nevyjádřený podmět znakem neformálnosti, je vhodné kompenzovat to jiným způsobem – v těchto konkrétních větách může tuto funkci plnit výraz „angličák“, který má hovorovější konotace než anglický název cviku „burpees“.

Neformálnost textu také značí zkratky jako „pro“ místo „professional“, „ad“ místo „advertisement“ a podobné. V jednom případě jsem se rozhodla výraz „pro“ nahradil výrazem expert, který se do daného kontextu hodil lépe:

„*By no means would I describe myself as a pro in the obstacle racing circuit.*“ (O: 4)

„*Rozhodně bych o sobě neřekla, že jsem expert na překážkové běhy.*“ (P: 12)

Český hovorový výraz „profík“ jsem pak užila v textu na jiném místě, kde byl v originále v plném tvaru:

„*...how to get through race day with ease and look like a professional.*“ (O: 4)

„*...jak den závodu přežít a vypadat jako profík.*“ (P: 11)

5.4 Expresivita

Zatímco v angličtině může sloveso „love“ vyjadřovat téměř jakékoliv kladné citové zabarvení, „milovat“ je v češtině mnohem expresivnější i v případě, že se jedná o lásku ke sportu. K vyjádření nadšení z prvního závodu jsem volila jiné, ale také expresivní zabarvení, neboť v tomto není pouhé „líbilo se mi to“ dostatečně silné:

„*...but I knew one thing at the end: I loved it!*“ (O: 2)

„*...na konci jsem věděla jedno - bylo to boží!*“ (P: 9)

V následujícím případě jsem se rozhodla vyjádřit autorčiny pocity pouze výrazem vášeň, neboť podle mého názoru v sobě zahrnuje to podstatné z obou užitých výrazů:

„*...if you are like me, you will find a new passion and love.*“ (O: 4)

„*...a pokud jste jako já, možná v nich objevíte novou vášeň.*“ (P: 11)

V dalších případech jsem volila přímý ekvivalent, neboť výraz „zamilovat se“ se do tohoto kontextu hodí:

„*Keep at it; you will grow to love it.*“ (O: 7)

„*Vydržte a zamilujete si to.*“ (P: 14)

Když jedna ze závodnic shrnuje své pocity ohledně závodu, její vyjádření graduje od neutrálnějších či spíše negativních výrazů až po kladně zabarvené. Tento postup jsem se snažila za použití podobných prostředků zachovat:

„*It was cold. It was hard. It was good. It was great. It was amazing!*“ (O: 9)

„*Byla zima. Bylo to těžké. Bylo to dobré. Bylo to skvělé. Bylo to úžasné!*“ (P: 16)

5.5 Interpunkce

Autorka textu používá ve větší míře interpunkční znaménka jako středníky, dvojtečky a pomlčky. Zatímco pomlčku je možné využívat za stejným účelem, dvojtečka je v českém prostředí používána již méně. Kromě přímé řeči ji zachovávám v případech, kdy uvozuje další příběh nebo následuje výčet. Pokud slouží pouze k zdůraznění další věty, rozdělují souvětí na dvě věty:

„*The rain poured hard on me as I took the test then rejoined the officer to discuss the outcome: I had passed.*“ (O: 1)

„*Děšť mi bušil do zad, zatímco jsem plnila test, a pak jsem se vrátila k policistovi pro výsledek. Prošla jsem.*“ (P: 9)

V případě, kdy dvojtečka odděluje apozici, jsem ji nahradila pomlčkou:

„*I was literally spending days escaping from my problems to the only place I could think of: the woods.*“ (O: 1)

„*Před problémy jsem utíkala na jediné místo, kam jsem mohla – do lesů.*“ (P: 9)

Velký rozdíl mezi oběma jazyky je v užívání středníku. V češtině je často využíván v odborných textech, v jiném typu literatury není tak běžný. V překladu jsem pro zachování vztahu mezi větami dávala přednost oddělení čárkou nebo tečkou. V případech, kdy na sebe věty blíže navazují, jsem je rozdělila čárkou:

„This wasn't just the school that had employed and housed me for three years; it was also my alma mater, the same school that established a citizenship award in my honor.“

(O: 1)

„Škola na Stratton Mountain nebyla jen školou, která mě po tři roky zaměstnávala i ubytovávala, byla i mou alma mater a školou, která zavedla cenu na mou počest.“ (P: 9)

„It was time to shift from one extreme to another; I just didn't know yet what it would be.“ (O: 1)

„Bylo načase přejít z extrému do extrému, v té době jsem však ještě nevěděla, do jakého.“ (O: 9)

V případech, kdy je navazování vět volnější, jsem volila tečku. V prvním z následujících příkladů oddělení tečkou navíc usnadní orientaci v delším souvětí, ve druhém příkladě oddělení obě věty zdůrazní:

„Realize that life is the race, a race where victory isn't defined by the successes of someone else; rather, it is defined by what you do with the miles that lie before you.“

(O: 6)

„Uvědomte si, že život je jako závod, závod, ve kterém není vítězství definováno úspěchem někoho jiného. Definuje ho to, jak naložíte s cestou, kterou máte před sebou.“

(P: 12)

„Every obstacle course racing champion started somewhere; no one wakes up one day to suddenly break world records.“ (O: 4)

„Každý vítěz překážkových závodů někde začínal. Nikdo se jen tak neprobudí a nezačne lámat světové rekordy.“ (P: 12)

5.6 Polovětné vazby

V angličtině převládá tendence vyjadřovat sekundární predikace neurčitými slovesnými tvary, což vede ke kondenzaci větné stavby. Čeština stejné možnosti nemá, naopak častěji využívá vedlejší věty. (Dušková, 2006) V některých případech by bylo možné použít i přechodník, vzhledem k hovorovějšímu stylu textu jsem to však nepovažovala za vhodné řešení.

„I showed up on race day not knowing that it would change the direction of my life.“

(O: 2)

„Když jsem v den závodu přišla na start, netušila jsem, že to změní směr mého života.“

(P: 9)

„The race is a blur; all I remember is crossing the finish line and finding out I had finished third for women in my heat and in the top 25 for the day.“(O: 4)

„Vzpomínky na závod mám rozmazané, pamatuji si jen, jak probíhám cílem a zjišťuji, že jsem skončila třetí mezi ženami v mém rozběhu a mezi nejlepšími 25 toho dne.“(P: 10)

6 Typologie posunů

Anton Popovič (1974) rozděluje posuny na konstitutivní, tematické a individuální. Konstitutivní posuny jsou nevyhnutelné posuny, ke kterým dochází z důvodu rozdílů mezi dvěma jazyky. Jedná se zejména o syntaktické rozdíly mezi češtinou a angličtinou.

Individuální posuny jsou výsledkem překladatelské volby, jedná se o posuny motivované výrazovými sklonky nebo subjektivním idiolektem překladatele. Takovou volbou bylo například rozhodnutí některé pojmy vyjádřit explicitněji. Snažila jsem se vždy volit co nejlepší postup s ohledem na čtenáře.

Tematické posuny se v překladu vyskytly pouze při převodu idiomatických vazeb. Originální text pochází z roku 2014, nebylo tedy třeba žádné aktualizace. Z důvodu informativnosti textu jsem nepovažovala žádnou lokalizaci za žádoucí, z tohoto hlediska tedy k žádným posunům nedošlo a text tak místy vykazuje rysy překladovosti.

V následující části této kapitoly se zaměřím na několik typů posunů, které jsem v překladu identifikovala podle teorií Jiřího Levého (1998).

6.1 Generalizace

Ke generalizaci v textu dochází většinou v případech, kdy v cílové kultuře neexistuje přímý ekvivalent. Týká se to především reálií, například místo přesného pojmenování „*Breathalyzer test*“ používám obecnější označení „*dechová zkouška*“. Ze stejného důvodu jsem se rozhodla nahradit přesný typ ceny, kterou po autorce pojmenovali („*citizenship award*“, tedy cenu, udělovanou studentům, kteří nad ostatními ve třídě vynikají) pouze obecným výrazem.

Pro stejný postup jsem se rozhodla i v případě pojmu „*age-group triathlon*“. Vzhledem k tomu, že je zmíněný jen okrajově a jinak v knize nehraje žádnou roli, domnívám se, že není nutné jej specifikovat, raději jsem tedy volila pouze obecné pojmenování „*triatlon*“.

6.2 Explicitace

V některých případech jsem se rozhodla doplnit vysvětlující informace, zejména v souvislosti s reáliemi, které není americkému čtenáři nutné vysvětlovat. Americké státy jsou například tradičně uváděné pouze svými zkratkami, pro českého čtenáře je rozepisují celým názvem s doplněním, že se jedná o stát:

„... *Spartan Race Sprint in Tuxedo, New York*“ (O: 3)

„... *Spartan Race Sprint v Tuxedu ve státě New York*“ (P: 12)

„*I arrived in Englishtown, NJ*“ (O: 9)

„*Dorazila jsem do Englishtownu v New Jersey*“ (P: 16)

Stejně tak v případě „Memorial Day Weekend“ jsem se rozhodla pro českého čtenáře explicitovat. Pro amerického čtenáře je samozřejmé, že se Memorial Day slaví vždy v pondělí a tím pádem se jedná o prodloužený víkend, u českého čtenáře takovou znalost nepředpokládám:

„*It was May 2011, Memorial Day Weekend at Snow Valley,...*“ (O: 8)

„*Bylo to v květnu 2011, o prodlouženém víkendu okolo Memorial Day ve Snow Valley,...*“ (P: 16)

6.3 Substitute

V případě překladu idiomů a obrazných vyjádření se celé spojení považuje za lexikální jednotku, nepřekládá se tedy po jednotlivých slovech, ale jako celek. V případech, kdy v cílové kultuře neexistuje ekvivalentní pojmenování, nahrazuji jiným vyjádřením:

„...*working hard and playing harder*“ (O: 1)

„...*tvrdě pracovala a ještě víc si užívala*“ (P: 9)

„*I had dodged the biggest bullet of my life.*“ (O: 1)

„*Odvrátila jsem největší pohromu svého dosavadního života.*“ (P: 9)

6.4 Nivelizace

V některých případech využívá doslovného i idiomatického významu spojení. Pokud v české kultuře neexistuje ekvivalentní spojení jak na úrovni lexikální, tak významové, jedna složka vždy zaniká, nebo se zeslabuje. Dochází k tomu například u následujícího překladu:

„Sure, you could go into the race without any training and walk much of the course and skip the obstacles but that would quite literally be “a walk in the park”.“ (O: 7)

„Jasně, mohli byste jít do závodu bez tréninku, většinu trati odchodit a vynechat překážky, ale to by byla pouhá procházka.“ (P: 14)

Idiom „a walk in the park“ má v českém prostředí ekvivalent „procházka růžovou zahradou“, jenže jeho využití by pak nesedělo do kontextu celé výpovědi. Nivelizaci, ke které při překladu dochází, jsem se snažila alespoň kompenzovat doplněním adjektiva, aby autorův úmysl zůstal zachován.

7 Závěr

Cílem této práce bylo vytvořit funkčně ekvivalentní překlad úvodu a kapitoly „Stories from the Course“ z knihy Margaret Schlachterové o tréninku na překážkové závody. Při překladu jsem se snažila zachovat všechny funkce výchozího testu. Tyto kapitoly jsem si vybrala právě z důvodu jejich čtivosti a atraktivity pro širokou veřejnost, nejen pro závodníky. Ukázalo se však, že tento faktor byl jedním z překladatelských problémů - domnívám se, že zachovat autorčin styl v těchto kapitolách bylo mnohem obtížnější, než by bylo v kapitolách zaměřených pouze na trénink. Tyto kapitoly sice neobsahovaly příliš náročnou terminologii, na druhou stranu se v nich místy vyskytly i různé idiomy a obrazná vyjádření.

V teoretické části práce jsem nejprve provedla překladatelskou analýzu, ke které jsem použila model Christiane Nordové. V návaznosti na tuto analýzu jsem si stanovila překladatelskou strategii. V další části komentáře následuje rozbor vybraných překladatelských problémů a jejich řešení. Poslední část se zabývá posuny, ke kterým v překladu došlo.

Psaní bakalářské práce vnímám jako cennou zkušenost, neboť jsem si vyzkoušela vytvořit překlad delšího rozsahu pod odborným vedením a zároveň si lépe uvědomila problémy, se kterými se v překladu setkávám. Psaní komentáře mi umožnilo lépe si uvědomovat teoretické postupy, které při překladu používám a jejich adekvátnost se zaměřením na cílového čtenáře.

Použitá literatura

Primární zdroj:

SCHLACHTER, Margaret. *Obstacle Race Training: How to Beat Any Course, Compete Like a Champion and Change Your Life*. Singapore: Tuttle Publishing, 2014.

Sekundární zdroje:

BERESINI, E. *Off Course: Inside the Mad, Muddy World of Obstacle Course Racing*. Boston: HMH, 2014. ISBN 978-0-544-05532-2

ČECHOVÁ M. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4

DAVIS, M.B. Hobbie Call Retires From Obstacle Racing. *Obstacle Racing Media* [Online] Dostupné z: <http://obstacleracingmedia.com/editorial/hobie-call-retires-from-obstacle-racing/>

DUŠKOVÁ, L. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 2006. ISBN 978-80-200-2211-0

GREPL, M. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-807-1069-805.

GROMOVÁ, E. *Úvod do translologie*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2009. ISBN 978-80-8094-627-2

HAVLOVÁ, B. Vsuvky v stylu publicistickém a populárně odborném. *Naše řeč*. 1961, 44(7-8). [Online] Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4843>.

HOFFMANOVÁ, J. Fatická funkce jazyka, konverzace a její žánry. *Slovo a slovesnost*. 1996, 57(3). [Online] Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3685>

HRBÁČEK, J. Reliéfizace výpovědi a textu. *Naše řeč*. 1994, 77(2). [Online] Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7175>.

JAKOBSON, R. *Poetická funkce*. Jinočany: H&H, 1995. ISBN 80-85787-83-0.

KNITTLOVÁ, D. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6

LEVÝ, J. *Umění překlada*. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7

NORD, C. *Text Analysis in Translation: theory, methodology, and didactic application of a model for translation-oriented text analysis*. Amsterdam: Rodopi, 1991. ISBN 90-518-3311-1

POPOVIČ, A. *Teória umeleckého prekladu: aspekty textu a literárnej metakomunikácie*. Bratislava: Tatran, 1975.

ŽEMBERYOVÁ, L. Crossfit: Slovník pojmů a cviků. *Kulturistika.ronnie.cz*. 2014.

[Online] Dostupné z:

<http://kulturistika.ronnie.cz/c-18810-crossfit-slovník-pojmu-a-cviku.html>

Internetové zdroje [leden-květen 2017]

www.2012.bloggi.es

www.ceskosportuje.cz

www.dictionary.cambridge.org

www.dirtinyourskirt.com

www.fityou.cz

www.prirucka.ujc.cas.cz

www.spartan-race.cz

Seznam příloh

Příloha č.1: Výchozí text